

สารนิพนธ์เรื่อง	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย: กรณีการขอปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไข
คำสำคัญ	สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย/การขอปล่อยชั่วคราว
นักศึกษา	พินิตารวาทคอม คุ่มโนนศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	พินิตารวาท คร.สุธี เขียมเจริญยิ่ง
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2556

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลย กรณีศึกษาการขอปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไข โดยในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้มีการกำหนดวงเงินประกันหรือราคาหลักประกันแต่ละประเภทความผิดไว้เป็นหลักเกณฑ์ แม้กรณีดังกล่าวนี้ จะให้ดุลพินิจแก่ศาลในการพิจารณากำหนดวงเงินประกันให้มากหรือน้อยตามความเหมาะสมในแต่ละคดี ทั้งความร้ายแรงของการกระทำความผิดจากประวัติของผู้ต้องหาหรือจำเลย แต่ศาลส่วนใหญ่จะใช้ดุลพินิจแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนเหมือนกันตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อแสดงว่าไม่มีความลำเอียง และเพื่อป้องกันตนเองจากการเสี่ยงถูกร้องเรียนว่าทุจริต ทำให้เกิดปัญหาว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะยากจนมักจะไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ดังนั้น จากการศึกษาสภาพปัญหาการปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไข จึงพบปัญหาในหลักกฎหมายที่สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

โดยปัญหาการสอบความเห็นกรณีโทษจำคุกเกินสิบปี เป็นการยากที่จะคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งหากมีการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวจึงต้องย้อนไปถามความเห็น เพื่อใช้ประกอบดุลพินิจในการสั่งคำร้องทุกครั้ง ทำให้เกิดความล่าช้า ก่อให้เกิดปัญหาและเป็นการปิดกั้นโอกาสผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะได้รับอิสรภาพในการที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว โดยเร็ว ส่วนปัญหาการใช้หลักประกันในการปล่อยชั่วคราวกรณีใช้หลักประกันเดิมในแต่ละชั้นในกระบวนการยุติธรรมในทางปฏิบัติก็ไม่อาจกระทำได้โดยแท้จริง เนื่องจากในกระบวนการยุติธรรมมีการแบ่งแยกสายบังคับบัญชาอย่างชัดเจน จึงไม่อาจประสานงานกันในการพิจารณาหลักประกันร่วมกันได้ จึงต้องมีการถอนประกันจากชั้นหนึ่งไปยื่นใหม่อีกชั้นหนึ่งเสมอ อีกทั้งปัญหาหลักเกณฑ์การปล่อยชั่วคราว สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวนั้น ได้บัญญัติไว้ใน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ถึง มาตรา 113 เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่ากฎหมายให้อำนาจแก่ศาลที่จะใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้ โดยจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกัน หรือ ไม่มีหลักประกันก็ได้ และยังสามารถได้ด้วยว่าจะต้องใช้หลักประกันมากน้อยเพียงใด โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนมีการกำหนดขอบเขตไว้อย่างกว้างๆ ว่าจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้เท่านั้น ตลอดจนปัญหาการใช้ดุลพินิจกำหนดเงื่อนไขของศาล โดยปัญหาดุลพินิจในการกำหนดจำนวนหลักประกันเป็นปัญหาใหญ่ของเรื่องการปล่อยชั่วคราวเพราะกฎหมายให้อำนาจดุลพินิจแก่ศาลในการในการเรียกหลักประกันได้ อย่างกว้างขวางดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ในทางปฏิบัติศาลจะมีบัญชีกำหนดจำนวนหลักประกันไว้ควบคุมการตั้งอีกด้วย ทั้งที่ข้อเท็จจริงในบางคดีไม่จำเป็นต้องเรียกหลักประกันจากผู้ต้องหาหรือจำเลยเหล่านั้นก็ได้ ซึ่งจากการใช้ดุลพินิจในการเรียก หลักประกันมาเป็นเงื่อนไขดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะยากจน และไม่มีหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวต้องถูกควบคุมหรือขังนานเกินความจำเป็น อันเป็นการถือคุณค่าแห่งทรัพย์สินมากกว่าความมีเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย จึงเป็นผลให้เขาต้องเสื่อมเสียเสรีภาพ ชื่อเสียง และอาชีพ การงาน ทั้งที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าเขาเป็นผู้กระทำผิด จึงเท่ากับเป็นการลงโทษไว้ล่วงหน้า หากภายหลังมีการพิสูจน์ได้ว่าเขามีได้เป็นผู้กระทำความผิดจริง

ดังนั้น เพื่อให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวมีความชัดเจนแน่นอนและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ในการสอบความเห็นกรณีโทษจำคุกเกินสิบปีจึงควรวางหลักให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือ โจทก์ทำความเห็นโดยไม่จำเป็นต้องให้ศาลถาม ทั้งนี้เพื่อลดความล่าช้าที่ศาลต้องยื่นไปถามความเห็น อันจะเป็นการดึง โอกาสที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะได้รับอิสรภาพในการที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยเร็ว อีกทั้งควรกำหนดเงื่อนไขที่จะให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ แทนการเรียกประกัน ตลอดจนให้มีการจัดตั้งศูนย์ปล่อยชั่วคราวและบังคับคดีขึ้นในศาลยุติธรรมทั่วประเทศ กล่าวคือ กำหนดให้มีหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามารับผิดชอบงานในส่วนของการปล่อยชั่วคราว โดยเฉพาะ เพื่อการสืบเสาะประวัติของผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราว ไม่ว่าจะประวัติ การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา สถานะทางครอบครัว ข้อเท็จจริงแห่งคดีในเบื้องต้น และนอกจากนี้ เมื่อมีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไปแล้วอาจมีพฤติการณ์ใดๆ เปลี่ยนแปลง ไปซึ่งศาลควรทราบ จึงควรมีการติดตามตรวจสอบผลของการปล่อยชั่วคราวเป็นระยะๆ ว่าผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดหรือไม่ต่อไป

THEMATIC TITLE	THE PROTECTION OF RIGHTS OF ACCUSED AND DEFENDANTS: THE CASE OF CONDITIONAL TEMPORARY RELEASE
KEYWORDS	THE PROTECTION OF RIGHTS OF ACCUSED AND DEFENDANTS: THE CASE OF CONDITIONAL TEMPORARY RELEASE
STUDENT	POL.LT.COL. KHOM KHUMNONKHOR
THEMATIC ADVISOR	POL.LT.COL. DR.SUTEE IAMCHAROENYING
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAW PUBLIC LAW
FACULTY	FACULTY OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2013

ABSTRACT

This study investigated the right protection of the accused and the defendants in case of the conditional temporary release under the condition of bail limit or security amount based on the offense. The courts have the authority to consider the bail limit and security amount case by case depending on the severity of offense committed by the accused or the defendants. However, the courts usually judge the bail limit or security amount based on the similar principles to avoid any bias and protect themselves from the complaint that they are dishonest. As a result, the poor accused or defendants are not allowed to be temporarily bailed. Thus, the laws related to the conditional temporary release should be modified as follows:

In case of the imprisonment longer than ten years, it is very difficult to predict the future. So, it usually takes a very long time to consider all opinions and evidence. This leads to the delay and problems while the accused or defendants may not be temporarily bailed at last. The security is principally required for the conditional temporary release. However, this cannot be conducted in practices due to the lack of cooperation among the responsible departments. According to the provisions related to the conditional temporary release stipulated from Section 108 to Section 113 of the Criminal Code, the courts are authorized to judge the temporary release with bail. The conditional temporary release may require or not require the security. In case that

the security is required, its exact amount must be specified. However, no related principles in specifying the security amount were provided. Besides, some cases do not require any bail or security from the accused or defendants. As the bail is, however, required by principles, the poor may be affected as they do not have enough security or bail. Since assets prevail, the rights and freedom of the accused and the defendants are lost. They may lose reputation and occupation more in case that they are proved later that they are innocent.

To clarify the principles related to the conditional temporary release and to protect the rights and freedom of the accused and the defendants, the laws of temporary release should be amended. In case of the imprisonment exceeding ten years, the investigating officers, prosecutors or plaintiffs should provide their opinions without any request from the courts to reduce the delay of the approval of the conditional temporary release. Additionally, the conditions should be regulated instead of security whereas the temporary release center responsible for the temporary release should be established nationwide to acquire the history of the accused or the defendants such as personal profile, family background, and the facts of case, and so on. Furthermore, the accused or the defendants approved for the conditional temporary release should be regularly monitored to observe whether they comply with the conditions regulated.